

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHOLD: Arbeidets lønn. — «Vår Gud han er så fast en borg». — Erfaringer og tanker. — Fra Pavens sykeleie. — Til erkebiskop Eysteins minnedag. — † Beata Mørck. — † Anna Beckmann. — Belgisk diplomat, baron Jaques de Borchgrave, myrdet i Spania. — Nederlandske ministre besøker Oslo. — Ny Nonni-bok. — Herhjemme.

Arbeidets lønn.

I søndagens evangelium om arbeiderne i vingården forklarer Herren noe som ikke alene de arbeidere som teksten omtaler har vanskelig for å forstå, men også vi andre. Ti også vi er jo tilbøielig til å ville vurdere menneskelig arbeid kun efter det antall av timer det har tatt og efter hvor besværlig det har vært: «dagens byrde og hete». Med andre ord — vi behandler arbeidet som pengestykker, som vi teller op, hvormed vi er ferdig med det og med dem som har utført det. Gud Herren tar ganske visst også hensyn til denne side av saken, og ingen slipper for arbeid, men for ham er det avgjørende alikevel en for oss andre som oftest skjult omstendighet. Den ser han på og den lønner han efter.

Men det er av den aller største betydning for oss i vårt daglige liv at vi blir klar over dette forhold. Vi hører i lignelsen at de som kun har arbeidet en time, får samme lønn som dem der har slitt en hel dag. De siste behandles rettferdig — efter overenskomstssten — de første synes å få uforholdsmessig meget. Vi har vanskelig for å forstå dette — ikke minst fordi Kristus jo selv har sagt at han engang skal komme i sin Faders herlighet med alle sine engler «og betale enhver efter hans gjerning», likesom vi også leser et annet sted i Skriften at vi vil bli målt med det samme mål som vi måler andre med. Altså skulde man tro at lønnen for et menneskes livsgjerning vil bli utbetalt alle efter rettferdighetens prinsipper. Men når dette tilsynelatende ikke er tilfelle med arbeiderne i vingården må der vel være en eller annen egenskap ved de

sist antatte arbeideres ydelser, som gjør dem særlig verdifulle i Herrens øine. Vi vet ikke hvad det er — det nevnes ikke uttrykkelig i evangeliet — men når vi ser på de andre arbeideres ukjærlige holdning overfor kameratene, da disse får sin lønn utbetalt, ligger det nær å formode at de først antatte ikke har utført sitt arbeid i den rette ånd. I det ytre har de kanhende vært energiske nok og utrettet alt det de var forpliktet til å gjøre, så de har fortjent sin akkorderte lønn — men da prøven kom: om deres sinnelag var det riktige overfor deres medarbeidere, falt de igjennem. De glemte at ett er mer enn alt det som vi mennesker i vår kortsynthet kaller rettferdighet, men som meget ofte i langt høiere grad er selvrettferdighet: Guds nåde, Guds uendelige forbarmende godhet. Og de glemte — som vi også så ofte glemmer det — at det er ikke et arbeids kvantitet, men dets kvalitet som det kommer an på, og denne kvalitet i Guds øine er: av hvad ånd, hvad sinnelag vi er når vi utfører vår gjerning her på jorden.

La oss huske på dette når vi merker utilfretshets og misunnelsens onde tanker søker innpass i vår sjel, selv om disse forsøker å kamuflere sig ved å kalle sig: rettferdighetskrav. Og en ting til: La oss forsøke selv å gå i vingårdens herres fotspor og finne frem til alle dem som ennå i «den ellefte time» står ledige på torvet, og gi dem beskjeftigelse, selv om vi ikke får «full valuta» for våre penger. Vi får allikevel kanhende mer enn vi aner — en skjult verdi som Herren vil åpenbare for oss på den siste store opgjørsdag.

„Vår Gud han er så fast en borg“ -

De fleste protestanter anser vel nok Luthers salme «Eine feste Burg ist unser Gott» — «Vår Gud han er så fast en borg» — som den ekte kampsang mot Rom, idet de ikke vet at den er skrevet mot tyrkerne. Nu har imidlertid to videnskapsmenn — den protestantiske teolog J. Ficker og historikeren Georg Wolfram — uavhengig av hverandre — begge kommet til dette resultat ved å studere Luthers skrifter: «Vom Kriege wider die Turken» og «Heerpredigt wider die Turken».

Den «alte bøse Feind» er tyrken og ikke paven. Luther skrev denne salme i oktober eller november 1529 på den tid da tyrkerne trakk sig tilbake etter beleiringen av Wien — og han gir uttrykk for såvel hele kristenhetens som sitt eget lands forhåpninger i den.

Og den dag idag synger i Transylvania alle, både katolikker og protestanter, i skjønn enhet sammen på de store folkefester: «Vår Gud han er så fast en borg . . .»

Erfaringer og tanker.

Av Don Luigi Sturzo.

(Oversatt med forfatterens tillatelse fra The Dublin Review juli 1936 av S. U.)

Fortsatt fra forrige nummer.

Et lignende svar fikk jeg av Giolitti i et dramatisk møte — det siste jeg hadde med ham. Det var på den tid da fabrikkene i visse industricentrer i Nord-Italien var blitt okkupert. De katolske arbeidere av den Italienske Arbeiderkonferasjon (i dagligtalen kalt de hvite) vilde ha at arbeiderne skulde bli medeiere, mens socialistene krevet arbeidernes kontroll. Giolitti var enig med de siste om å legge frem et lovforslag angående arbeidernes kontroll med bedriftene samt nekte å fremme det lovforslag som de kristne fagforeninger hadde innsendt. Jeg bad ham gå med på at begge lovforslagene skulde bli fremlagt av regjeringen og overgitt til fri avstemning. Han avslo, og på mine bemerkninger svarte han i åpenlyst dårlig humør: «Jeg kjenner landets interesser, De tenker bare på Deres fagforeningers». Jeg svarte inn-trengende at landets interesse bestod ikke i at industrien blev stillet under politisk kontroll og at det som vilde bety en virkelig vinning for arbeidsklassene blev forkastet. Jeg sluttet med å si: «Deres politikk er overgivelse til socialistpartiene.»

Den samme anklage blev reist mot Folkepartiet, da det som betingelse for sitt samarbeide med regjeringen forlangte en lov om kolonisasjon av de italienske storgodser og reform av jordbruksnæringens kontrakter. Etter lange og trettende formaliteter var loven gått gjennom i kammeret, den forelå for senatet da Mussolini kom til makten. Han trakk den tilbake. Men hadde den gått gjennom, vilde det ha vært mulig at skape nye hjem for tre hundrede tusen bønder i Mellem- og Syditalien. Utgifterne var

på forhånd anslått til tusen millioner lire, fordelt på 20 år. Det er mulig at det ikke vilde ha strukket til, men hvor mange tusen millioner vil det bli nødvendig at ofre på kolonistasjonene i Abyssinia før man der kan skaffe plass til meget mindre end tre hundre tusen bønder?*)

Praktiske feilgrep er alltid mulige, enten en handler i et partis, eller landets navn. Men hvordan så de forskjellige partier anskuer sakene, grunnleggende må den moralske vurdering av en handling eller et foretagende være, og den må gå forut for alle videre overslag angående tilrådeligheten av å anta eller forkaste et forslag som fremkommer i landets, eller et partis navn. Det er klart at når et parti søker at vinne herredømmet over de andre vil det lett sette fælles bedste på spil, men det er også en selvfølge at de mennesker som tilhører et parti mener at det fælles bedste falder sammen med de tanker om det som de har mottatt gjennom sit eget partis ideer. Derfor er katolikker lettere istand til at føle moralens og næstekjærlighetens impulser og såvidt mulig evne at overvinne partiånd og partiegoisme, når de ikke står tilsluttet andre partier end sanne som er inspirert av kristendommens idealer.

Jeg sier «såvidt mulig», for der er tider da lidenskapene luer så voldsomt, så muligheten er redusert til et minimum. Ta for eksempel Dreyfus-saken. Flertallet av franske katolikker var ikke stand til at hæve sig over en egoistisk korpsånd eller huske på plikten til å vise rettferdighet og næstekjærlighet. Det samme kan sies når talen er om antisemitismen i alle land. Jeg tror at hvis de tyske katolikker utvetydeig hadde tatt det standpunkt at de forsvarte jøderne samme øieblikk som nazistene gav sig til at forfølge dem i 1933, så vilde de ikke bare ha gjort sin kristenpligt, men de vilde ha dannet en uvurderlig forsvarslinje. Krig er også en sån årsak til åndelig blindhet, hvor grænserne mellem moral og umoral ikke lenger kan skjeldnes. Dette er en av de alvorligste fænomener som

*) Det må ikke glemmes at Mussolini faktisk har gjennomført i Italia det det her er tale om, ved dyrkning av store arealer brakklund. — Red. anm.

påvirker det politiske liv i alle land, og katolikker er bare sjelden, og i mindretal, uimottagelige for krigspsykosier.

Jeg har ingen tydelig erindring om hvilken holdning de italienske katolikker indtok overfor krigen i Afrika i 1895—96. I almindelighet stillet de sig fiendtlig til Crispi, som var antiklerikal, frimurer og nationalist. Jeg selv førte min første avisfeide da jeg skrev mot Crispi — også influert av lokale grunner: Crispi hadde stillet sig som liberal parlamentskandidat i mit eget Caltagirone. Såvidt jeg husker var flertallet av katolikker imot den som dengang blev kaldt det «afrikanske eventyr», men jeg husker ikke om spørsmålet, hvorvidt denne krigen var en retfærdig krig, var en av deres bevæggrunner. Spørsmålet blev reist i anledning av den Libyske krig i 1911, men de få av oss som holdt for at krigen var ikke retfærdig fandt liten tilslutning. Den katolske arbeiderbefolkning var fiendtlig stemt mot den simpelthen fordi det var krig, men brydde sig ikke med spørsmålet om dens mulige moralske eller umoralske karakter. På den annen side var der mange i middelklassen som var for denne krigen. Banca di Roma, som dengang var i hænderne på romerske klerikale, hadde arbeidet meget i Libyen og hjulpet til at forberede erobringen på økonomisk vei. De katolske aviser Corriere d' Italia og Corriere di Sicilia støttet energisk den Libyske krig. Av hensyn til min stilling — jeg var dengang borgermester i Caltagirone og indehadde andre offentlige hverv — var jeg nødt til at utvise et visst forsiktig forbehold.

Langt alvorligere for oss italienske katolikker var spørsmålet om indgripen i krigen 1914—15. Jeg var dengang generalsekretær for den Italienske Katholske Aktion. Her var flertallet for neutralitet. De var ikke for Centralmakterne, for krigen gikk langt utover Tripelalliansens ånd og traktaternes ordlyd, men de var sandelig ikke heller imot vore allierte. Desuten mente man at det var retfærdig og moralsk at forlange at Østerrike skulde gi oss tilbake Trento, Graz og Trieste, men «hellig egoisme» syntes vi ikke var et princip som kunde retfærdiggjøre krig. Bare små grupper av katolikker var for krigen fordi de ønsket at komme Belgien og Frankrike til hjelp idet de mente at disse stater var blitt urettferdig angrepet. I begynnelsen av 1915 fandt centralstyret for Katholsk Aktion det heldig at offentliggjøre en appel — for at gi jevne katolikker noen retningslinjer — som var holdt i forsigtige nok uttrykk, men som i realiteten begunstiget intervention på Ententens side. Dette vakte skarp motsigelse blandt mange katolikker og en viss ængstelse i Vatikanet. Neutralitetspartiet angrep mig, fordi jeg godtok interventionsprincippet (men på betingelse av at vor hær kunde bli mere effektiv forberedt for sin opgave), og interventionspartiet angrep mig fordi jeg ikke vilde anerkjenne den «hellige egoismes» princip, som jeg fandt urettferdig og umoralsk.

I denne forbindelse kan jeg kanskje få lov til at komme med følgende parsonlige erindringer. Jeg var på Capitol da Salandra holdt sin berømte tale om «hellig egoisme» — det var såvidt jeg husker sjette mai 1915. Folkemasserne tilkjendega sit bifald, men det gjorde ikke jeg, og det blev lagt merke til. Da jeg kom hjem til Caltagirone fikk studentene istand en demonstrasjon for krigen som endte som en demonstrasjon mot mig. Rådhuset hvor jeg opholdt mig blev angrepet, vinduerne slått ut, lyset slukket, stener fra

gatebroelæggningen revet op og forskjellige andre voldsomme handlinger som pleier at kjennetegne studenturroligheter (se Parises latinerkvarter) forløp som sånt pleier. Da jeg bebreidet den lokale politichef hans uvirksomhet, svarte han at han hadde gjort sin pligt «indenfor grensene av de instruksjoner som han hadde fått!»

I 1919 kom D'Annunzios raid mot Fiume. Skjønt en eller to av Folkepartiets duputerte og noen katolske forfattere sympatiserte med D'Annunzios foretagende var partiet imot dette eventyr og støttet Giolittis ministerium både da det sluttet Rapallotraktaten med Jugoslavia og da det sendte den flåten som med etpar kanonskudd gjorde ende på den provisoriske regjering i Fiume. Nationalistene var rasende på oss. Folkepartiet var imot togten mot Korfu i 1923. I et øieblikks mangel på begripelse og nationalistisk ophiselse ønsket ulykkeligvis min ven Giuseppe Donati, redaktøren av partiorganet POPOLO, at støtte regjeringen ut fra hensynet til nationens ære. Det var en forbigående forvillelse, som han gjorde god igjen hundrede ganger de han førte kampanjen mot Matteottis mordere og overfor senatet anklaget general de Bono for medskyldighe. Han døde i landflyktighet og ligger nu begravet på en kirkegård i Paris.

Det er sørgelig at sammenligne de italienske katolikkers nuværende stilling med den frihet hvormed de fra 1895 av og utover evnet at påvirke den offentlige mening — enten de var organiserte i et parti eller ikke — overfor tilfælder av krig og krigstrusler. Ikke et menneske i Italien har våget sig til å skrive mot Mussolinis invasjon av Abyssinia. Pavens ord er aldrig blitt offentliggjort i sin helhet i noen italiensk avis (OSSERVATORE ROMANO er ekstra-territorial). Ikke en katolik eller geistlig har vært istand til å kommentere eller minne om pavens yttringer, forsigtige som de var, i ord eller skrift. Og værre ting har hendt. Man vil huske at det blev sagt, at erkebiskoppen av Monreale på Siciilen hedde utlevert kirkeskatene til de fascistiske myndigheter for at bidra til krigen. Det var løgn, men det har aldrig vært mulig at offentliggjøre en gjendrivelse av den. Jeg har i min besiddelse brever fra vel underrettede personer som helt ut kjenner fakta i denne sak. Men der er værre ting — der er på den annen side katolikker som i likhet med professoren Guido Manacorda tror at de kan forsvare krigen fra et moralsk standpunkt, og de får al mulig leilighet til propaganda. Det samme får de prester som blir lyriske fordi de tror at kulturfremskridt slaveriets avskjefelse, ja selv de formentlige muligheter for katolikernes forkyndelse av evangeliet, kan retfærdiggjøre en så uhyrlig krig. Men selv disse mennesker kan en tilgi meget, når vi er klar over at krig skaper en frygtelig psykose som det er vanskelig at motstå alene, uten den soldaritetskjenndelse som det gir at være medlem av grupper og partier, og den støtte som det er for sterke idealer og moralsk følelse at ha disse fælles med den offentlige menings hovedretning. Alt sånt er imidlertid utelukket i totalitære herredømmer som den italienske fascismes.

Det er vanskeligere å undskylde dem som i fredstider nærer en sån krigspsykose ved at opelske følelser som hat og hevnjerrighet mot folk og partier. Fem eller seks år efter fredsslutningen hørte jeg franske gutter fra katol-

ske skoler snakke om BOCHES med ufattelig hat og foragt. Til en av dem sa jeg: (det var i 1925) «Ta dig iagt, søn, Bocherne er vore brødre og de er kriste likesom vi». Hvortil gutten barsk svarte: «Hverken brødre eller kristne». I Frankrike er denne oprørende forestilling blitt en teori. I sin nylig utgitte bok IDOLES ALLEMANDES (en bok som på mange måter er interessant og velskrevet) bibringer Max Hermant oss det inntrykk at «tyskhet» er en fundamental og næsten deterministisk egenskap. Hvis det var sandt kunde kristendommen aldrig trenge inn i tyskeres sjæler — hvilket er absurd. Men er det ikke det som General Castelnau, de franske katolikkers anerkjente fører*) mener og uttrykker i en artikkel i ECHO DE PARIS for 15. mars iår? «Denne frække fanatisme» skrev han, «vil ikke forbause noen som har peilet dybderne i den germaniske race, den har bare rent overfladisk brutt med sin barbariske opprindelse. Widukinds overgang til kristendommen har ingenting ændret i folkets dypere væsen». Er det ikke vilkårlig og uretfærdig at legge skylden for Locarnotraktatens krenkelse ved Hitler (som sandelig ikke en noen ætling av Widukind) på alle tyskere? Og er det ikke latterlig at skille mellom tysk og eksempel fransk kristendom og negte at tyskere kan være sanne kristne?

Hvad vilde General Castelnau si om italienerne? For Mussolini har krænket adskillige traktater, og desuten har han angrepet et næsten ubevæbnet, eller dårlig bevæbnet folk (Hvad Hitler ialfald ikke enda har gjort). Er ikke italienerne heller mere enn halvveis omvendt til kristendommen? Neida, i italienernes tilfelle er det abyssinierne som er barbarer, «skitne negrer» kaller ECHO DE PARIS dem, en underlegen race. Når det dreier sig om dem så er der ikke noe galt i at bryte tro og love, bombardere Rødekors ambulanser, bruke giftgass mot civilbefolkning, — i massakrer som de italienske bulletiner med en pen omskrivning kaller slag er de døde på den ene siden tusen og på den andre siden femten eller tyve tusen.

Denne moralske ufølsomhet er ikke bare indskrenket til noen få heller. Har ikke den franske katolske akademiker M. Madelin forherliget «hevnen» for Adua i ECHO DE PARIS mindst tre ganger? Og legg merke til at etter Adua (1896) hadde man sluttet en fredstraktat. Siden har der vært sluttet flere traktater om venskapelig forbindelse og handelssamkvem mellom Italien og Abyssinien, den siste i 1928. Keiser Haile Selassie blev mottatt i Rom av kong Victor Emanuel og Mussolini med kongelige æresbevisninger og det varmeste venskap. Ikke en sjæl i Italien pønset på hevn for Adua før ifjor — Adua var i hvertfald et ærefuldt nederlag, hvor en liten styrke, håbløst underlegen i antall, ikke overga sig før den hadde avfyrt sit siste skudd — mere enn franskmændene idag tørster etter hevn for Waterloo. Men for M. Madelin og andre er det

*) Denne benevnelse er ikke helt korrekt. General de Castelnau er president for katolikkenes store forbund, men dette står selvsagt under biskopenes ledelse. Og blandt disse er det mange som ikke deler Castelnaus synsmåter på dette punkt, men med støtte av en rekke fremtredende legfolk tvertimot er meget ivrig for å skape forståelse mellom tyske og franske kristne. — Red. anm.

gamle italienske nederlaget blitt en nasjonal æressak for hvis skyld tusener av etiopiere må slagtes som syndebukker for at forsonne skyggerne av de italienske soldater som døde i 1896. Er det kristenkjærlighet i det politiske liv? Er dette følelser som bør bli spredt mellom katolikker — av katolikker?

Tilslutt: I et land hvor frihet råder kan en katolik ikke forbli isolert og fremmed for det moderne statsliv som har antatt mange karaktertrekk og overtatt kulturelle og moralske funksjoner som staten engang ikke hadde noe med, mens den nu kontrollerer næsten alle samfundets kræfter. Hvis en katolik her holder sig unda påtar han sig et alvorlig ansvar for Gud og for sin næste, for altfor ofte betyr det at han overlater samfundets anliggender til folk som ikke anerkjenner den kristne morals lover. Når en katolik slutter sig sammen med ikke-katolikker må han ikke godkjenne hverken en antireligiøs politikk, eller umoralske metoder, eller utelukkende materielle formål, hvis han ikke vil bli skyldig i samarbeid med det onde. Heller ikke kan han (etter min mening) slutte sig til partier som søker at opprette diktatorisk styreform og undertrykke borgerlig og politisk frihet, for derved vilde han arbeide med på at gjøre staten til herre over legemer og sjæler, personer og ting, på offentlige og private områder, og i at skape en permanent motsætning mellom det herskende parti og de som er undervunnet av det. Endelig er det væsentlig viktig at katolikker alltid bevarer sin egen moralske personlighet og sin religiøse karakter, for at kunne motstå de egostiske tendenser innen nasjonen, partiet, klasserne, økonomiske eller profesjonelle grupper, og det ikke bare i religionens navn, men også i sin sociale og politiske overbevisnings navn. LUIGI STURZO.

Fra Pavens sykeleie.

Gjennem L'Osservatore Romano's og den øvrige dagspresses utførlige meddelelser vet vi at Pavens helbredstilstand fremdeles gir anledning til engstelse, selv om den i den siste uke har bedret sig noe.

På sitt sykeleie holder den Hellige Fader sig tross store smerter dog underrettet om de viktigste begivenheter, og mottar hver dag flere av kardinalene til timelange konferanser. Med stor sjelsstyrke bærer han sine lidelser og har endog ved flere leiligheter uttrykt sin takknemlighet for dem — inntil nu har Pius XI jo kunnet glede sig ved en ualmindelig god helbred. Men med beundringsverdige energi fortsetter han å arbeide — og etter St. Martins eksempel har han i likhet med denne helgens berømte ord: «non recuso laborem» — ikke å ville undslå sig for arbeid så lenge der var bruk for ham — formet følgende uttrykk for sin egen tilstand: «non recuso dolorem, peto laborem» = jeg avviser ikke lidelsen, men jeg ber om å få arbeide.

I disse få og enkle ord åpenbarer sig den Hl. Faders hele innstilling, preget av lidelse og virketrang — og tegner et gripende bilde av Pius XI, vår store og gode pave.

Til erkebiskop Eysteins minnedag.

Erkebiskop Eystein.

Den 26. januar er det vår store erkebiskop Eysteins minnedag, den dag som hele middelalderen igjennem blev feiret med så stor høitidelighet her i Norge. Dette er ikke mere tilfelle nu, men de fem tusen medlemmer av St. Eysteins Forbund (dette er det nuværende medlemsantall) gjør dog hans navn viden kjent i alle land.

St. Eysteins Forbund er blitt et stort samlingens forbund, overalt får det en god mottagelse, kanskje aller mest hos nordmenn i det fjerne. Ti aldri er hjemlandet så kjærte som når man må ferdes i fremmede land. Disse våre landsmenn var blandt de første til å slutte sig til forbundet. Her kan nevnes Johan Nordahl Meltzer, født i Bergen 24. mai 1855. Både han og hans familie var ivrige katolikker. Også andre i hans slekt hadde funnet veien tilbake til fedrenes kirke. Til en av disse, en dame som i mange år har vært bosittende i Italia, uttrykte han sin glede over det norske bønneforbund, hun måtte også slutte sig til det, tilføiet han. Meltzer døde i Madrid 30. oktober 1930.

I en artikkel om St. Eysteins Forbund her i bladet i august måned ifjor blev der talt om en norsk søster som er priorinne i et kloster i West Hartlepool, England. «Helt fra jeg var barn har jeg dag-

lig bedt for Norge», skrev hun hjem i et brev nu til jul. Hennes navn er Mother Alfonsa Beck.

Ja, bønner, hvor høit skattet ikke våre fedre den! Bevis herpå er de mange klostre i middelalderen her i Norge.

Våre gamle forfedre hevdet: Begynnelsen til alt rett livsførsel er å elske Gud og den hellige Kirke, og be om miskunn for sig selv og alt kristent folk.

Erkebiskop Eysteins død den 26. januar 1188 blev til en almindelig landesorg. Efter kirkemøtet i Nidaros 1229 hvor han var blitt erklært hellig, blev hans ben skrinlagt og hensatt i skruddhuset i domkirken. Rom hadde hedret ham ved å gjøre ham til den Apostoliske Stols utsending for de nordiske riker.

Sekretæren for St. Eysteins Forbund.

Beata Mørck.

Lørdag 9. ds. celebrertes i St. Ansgarskirken i Kjøbenhavn rekviemmessen for vår trosfelle og landsmann frk. Beata Mørck. En stor venneskare hvoriblandt en fyldig representasjon for D.K.K.F. med formannen, hoffdame fru Utke Ramsing i spissen, deltok i sørgehøitideligheten og hadde dekket katafalken med et veld av liljekonvaller, likesom mange skjønne kranser bragte bud og hilsen fra nær og fjern. I over en menneskealder har Beata Mørck innehatt et stort og velrenommert pensjonat i Klampenborg like utenfor Kjøbenhavn, og hennes rike hjertelag og opofrende hensynsfullhet gjorde alle pensjonærene til hennes venner, hvad hun fikk mange beviser på da hun feiret sitt 25-års jubileum. En særlig glede var det alltid for henne å motta landsmenn — og var det tillike en trosfelle, var gleden dobbelt.

Avdødes sogneprest fra St. Andreaskirken, Ordrup, — pater Spaus, S.J. — forrettet og holdt en vakker minnetale, hvori han takket for alt den avdøde hadde vært for venner, gjester og ikke minst for sitt personale som alltid i særlig høi grad hadde ligget henne på hjerte. Alltid var hennes hånd åpen for de mange som søkte hennes hjelp og som hun bistod med råd og dåd, og hun vil bli dypt savnet i menigheten. Til sist samlet pater Spaus all takknemlighet i en takk til Gud for alle hans nådegaver.

Derefter fant begravelsen sted på Vestre Kirkegårds katolske avdeling. R. I. P.

Anna Beckmann.

Fra Tyskland kommer budskapet om at frøken Beckmann plutselig er død i Essen-Frintrop, styret med Kirkens hellige nådemidler, 69 år gammel. Hun var et godt og trofast menneske som hadde mange venner her i landet fra de 30 år, da hun styrte huset for sin fetter mgr. Møllenbeck. R.I.P.

Belgisk diplomat baron Jaques de Borchgrave myrdet i Spania.

Man har lenge hatt mistanke om at førstesekretæren ved den belgiske ambassade i Madrid, baron Jacques de Borchgraves plutselige død d. 20. desember ikke skyldtes naturlige årsaker, og et tilfelle har nu oppklart saken. Den nevnte dato bilte baron de Borchgrave som i ambassadørens fravær bestyrte ambassadens anliggender, ut til fronten ved Madrid hvor han i embeds medfør hadde noe å utrette. Hans bil var merket med de belgiske farver, men ikke destomindre vendte han ikke tilbake, og den belgiske konsul anstillet da undersøkelser som til å begynne med forblev helt negative, skjønt regjeringen i Valencia på det tidspunkt meget godt visste at baronen var blitt myrdet ved to skudd i bakhodet. Allikevel benektet den å kjenne noe til saken eller å vite hvor baronens medbragte papirer var blitt av.

Ved et tilfelle er sannheten kommet for en dag, idet man i en liten landsby gjenkjente hans lik blandt tyve andre og fikk derved konstatert dødsårsaken. Den belgiske regjering har nu krevet liket utlevert under militære æresbevisninger, en undskyldning fra den spanske regjering og en høy skadeserstatning.

Baron de Borchgraves far er belgisk ambassadør ved den Hellige Stol og tross sin sykdom har paven dog gjennom kardinal Pacelli oversendt ambassadøren og madame Borchgrave sin faderlige hilsen i anledning deres unge sympatiske søns tragiske død. Fra alle sider har de hårdtprøvede foreldre mottatt beviser på deltagelse — men den avdøde har også vært et ualmindelig godt og fromt menneske som allerede flere ganger før våget sitt eget liv for å redde prester og ordensfolk ut av truende situasjoner. R.I.P.

Nederlandske ministre besøker Oslo.

Som det vel vil være de fleste av «St. Olav»s lesere bekjent, blev Oslo i forrige uke gjestet av en nederlandsk handelsdelegasjon, som bl. a. talte to regjeringsmedlemmer, nemlig landbruksminister Deckers og handelsminister Gelissen, i sin midte. Begge disse herrer samt deres sekretær Peters er katolikker, og overvar søndag 8-messen i St. Olavskirken, hvor der på anmodning var reservert dem plass. De blev ved kirkedøren mottatt av sin landsmann, kapellan dr. Gorissen. I betraktning av det overordentlig anstrengende program herrene har for sitt opphold i Oslo, er det verd å understreke det gode eksempel som de har gitt ved ikke å forsømme sin katolske søndagsplikt.

Vi gjengir nedenfor et intervju som dr. E. Mehle har hatt for «Tidens Tegn» med de to ministre. Vi norske katolikker har all mulig grunn til å være Nederland takknemlig, og det er derfor av særlig interesse for oss å stifte bekjentskap med så konkrete opplysninger som ministrene gir i dette intervju.

*

Det er to usedvanlig tiltalende og representative medlemmer av sin regjering som Nederland har sendt som representanter til Norge. Og for en journalist var det en behagelig opplevelse at de to ministre igår formiddag i en liten pause mellom de mange offisielle plikter hadde anledning til en halv times utvungen samtale med «Tidens Tegn»s medarbeider. Programmet gikk ellers slag i slag, helt fra herrene med følge steg ut av sovevognen på Østbanestasjonen, — besøk i utenriksdepartementet og hos andre norske myndigheter, samvær med den nederlandske generalkonsul for Norge, direktør Polak, lunsj på Speilen, kinoforestilling på Casino, hvad direktør Asserson viste frem film av norske fiskerier, besøk i Elektrisk Byrå og endelig middag hos utenriksminister Koht i utenriksministerboligen.

Landbruksminister dr. Deckers, er en mann som vet hvad han vil, men har den charmerende egenkap at han vet det med et smil. Hans fast byggede skikkelse og klarlinjede ansikt vidner både om styrke og sunnhet, og man forstår godt at nederlenderne har tillit til ham som departementssjef, og at han har sittet i regjeringen i langt flere år enn det er vanlig under det politiske livs omskiftelser. Deckers har tidligere vært forsvarsminister, og da jeg spør ham om også Nederland som jo i sin tid fulgte Englands eksempel med innskrenkning i rustningene, nu har begynt å ta del i verdens almindelige strev med å sette sig i forsvarsberedskap, svarer han:

— Jo, vi kan vel snakke om et visst crescendo i

våre rustninger. Vi har blandt annet søkt å utbygge vårt luftvern, vi har allerede flere hundre utmerkede fly, og har nettop kjøpt sytten Fokkere av aller nyeste konstruksjon som forsvarsteknisk betegner et stort fremskritt, også ved sitt radiotekniske utstyr. Som nederlandsk forsvarsminister sendte jeg forøvrig for fem år siden et av våre krigsskib til gammelt nederlandsk land som nu er norsk, — Jan Mayn. Vi reiste et minnesmerke over graven til noen nederlendere som i sin tid døde en ensom heltedød deroppe, og har ikke jordskjelvene tatt monumentet, står det der enda som minnesmerke over nederlandske pionerer i ishavstrøkene. Også på Svalbard gjorde jo våre landsmenn i sin tid en betydelig innsats. Så også når det gjelder arktiske interesser, har vi forutsetninger for å forstå nordmennene og føle oss i slekt med dem.

Handelsminister, professor dr. Gelissen, er den nederlandske regjerings Benjamin, bare 41 år gammel.

— Jeg er slett ikke politiker, sier handelsministeren, jeg er, om jeg så må si, blitt innbudt til å ta sete i regjeringen. Politikk forstår jeg mig aldeles ikke på, tilføier han og smiler med de blå øinene og ser nærmest ut som en spenstig sportsleder, hvad han kanskje også er når det kommer til stykket. Jeg var opprinnelig leder av et stort elektrisitetsforsyningsanlegg hos oss, og gikk fra det praktiske liv like inn i regjeringen.

— Kanskje vil fremtidens regjeringsmedlemmer være fagfolk allesammen?

— Kanskje. Men la oss ikke si noe galt om politikerne. De viser da ofte at de dur, de også.

— Vi har like til det siste vært tilbøielig hos oss til å betrakte Nederland mer som et landbruksland enn et industriland?

— Det er en høist foreldet opfatning. Hele 38 prosent av befolkningen har tilknytning til industrien, og bare 22 prosent til landbruket. Dessuten beskjeftiger handelsvirksomhet og trafikkvesen tolv og ni prosent. Vår industrielle utbygging har etter min mening vært gjennomført så intenst at den er en hovedårsak til vår store arbeidsløshet. Det er en teknologisk arbeidsløshet, skapt av rasjonalisering og mekanisering mer enn av de øieblikkelige konjunkturer. Vi har nu 400 000 arbeidsløse på en befolkning av åtte millioner. Det er relativt mindre enn i De forente Stater hvor årsakene minner om dem hos oss. Vår statistikk er absolutt eksakt.

— Har ikke devalueringen av gylden hjulpet?

— Det er det for tidlig å si noe om ennu. Foreløbig merker vi ikke noen særlig nedgang i arbeidsløsheten. Derimot er eksporten steget. Av stor betydning er det at det går meget bedre i våre kolonier. Gummi, kaffe, te, kolonialprodukter avsettes til bedre priser, og det virker tilbake på moderlandet.

— Men Nederland har jo passiv handelsbalanse?

— Etter min mening bør ethvert høitstående kultursamfund ha passiv handelsbalanse. Hos oss opnår vi balanse ved tjenester vi yder, blandt annet som Norge ved skibsfart, og desuten ved avkastningen av de kapitaler vi har anbragt i utlandet. Vi er jo en stor kreditornasjon. Skal det sociale nivå i et samfund holdes oppe, kan det aldri strebe etter å opnå handelsbalanse i ordets strengeste mening.

— Nederland står jo i en absolutt særstilling blandt de germanske folk når det gjelder befolkningstilvekst.

— Ja, vi formerer oss sterkt, over dobbelt så sterkt som for eksempel Norge. 11 pro mille mot 5. Ja, mens vårt naboland Belgia med samme folketall bare har en tilvekst på 28 000 om året, stiger vi med 95 000. Enkelte synes naturligvis at det blir stor befolkningstetthet hos oss, men de fleste er glade over vår fruktbarhet, og jeg tenker som så at hvor det er mennesker, der blir det nok også noe å gjøre for dem.

— Har De forsøkt med bureising?

— Ja. Men med sviktende hell. Folk fra storbyer som Amsterdam har vanskelig for å finne sig til rette ute på landet. Derimot har vi søkt å stimulere industrielle tiltak ved vår nygrunnede Industribank som gir langfristede kreditter, ganske som man nu også er begynt med i Norge.

— Slik som Nederland ligger midt i Europa, har vel engstelsen for en krig gjort sig gjeldende også der?

— Ikke så sterkt. Jeg er for min del hverken politiker eller spåmann, men jeg har den tro at noen krig slett ikke står for døren. Men la oss ikke gi oss i kast med spekulasjoner! Nu er det tydelig at våre verter venter at vi skal komme til lunsjen.

Ny Nonni- bok.

Jon Svensson: Nonni erzählt. Erlebnis- und Geschichten vom frohen Øresund. Herder & Co., Freiburg in Breisgau 1936.

Det er ikkje mange i heile Europa som kann kunsten å fortelja for born so godt som pater Jon Svensson. Millioner born gleder seg når dei høyrer at ei ny Nonni-bok er i kjøpdi. Ei god hjelp er det for Jon Svensson at eit av dei mest namngjetne bokreidarlag i verdi, Herder & Co., Freiburg in Breisgau, gjev ut bøkene hans, og alltid i framifrå fin bunad, med klårt prent og fint papir og gode bilete. Slikt gjer sitt til at borni vert so glade i desse bøkene. Men mest gjer sjølv forteljemåten. Den store kunsten sin har Jon Svensson teke i arv frå fedrane sine. Det har truleg aldri vare fortalt betre enn

i islandske og norske heimar i gamle dagar. Den ypparste avspegling av denne gamle norrøne forteljekunst er Heimskringla av Snorre.

I barndomsheimen sin frå Island har Jon Svensson (på Island heiter han Jon Sveinsson, eller Sirá Jon), liksom alle andre islandske born, høyrte sogor av mange slags og fått øyro uppladne for god forteljekunst. So kom han til Frankrike, og den franske forteljekunsten er vel den mest fullkomne i vår tid (Alphonse Daudet t. d.). Eg trur Jon Svensson har havt storleg godt av å koma inn i den skinande klårleiken i fransk målføring. Det var ikkje lett å føra noko av den norrøne og den franske forteljekunsten inn i tysk. Men eit godt stykke på veg har Jon Svensson greidd det.

I denne siste boki si fortel Jon Svensson, eller Nonni, um hendingar og røymslor både i Danmark og på Island. Mesteparten er frå Danmark, fyrst ymist frå tidi han var der i barndomen, i tillegg til so mykje anna han har fortalt frå den tidi, men mest frå han var lærer i hovudstaden og farande prest og misjonær kring um i landet. Det går med skjemt og ålvor. Ein gløymer ikkje so lett den midnatt-stundi då han synte biskopen korleis han kvitta seg med dei glefsne hundane på Sjælland, og heller ikkje møtet med den gamle kvitskjeggjute profeten som rasta mot ham på eit møte i Roskilde, eller når han kjem med lækjedom til sjeler som lengtar etter helsebrot og fred.

Det er retteleg gilt å sjå at Nonni, som no tek til å koma upp i åri, er like frisk og levende som før.

Lars Eskeland.

Herhjemme.

Oslo O. K. Y. og M. U. L's fellesmøte blev den suksess som man ventet. Efter at O. K. Y.'s formann, Wilfred Fiala, i hjertelige ord hadde ønsket alle velkommen benket man sig parvis om det festlig smykkede bord og 30 fornøiede ansikter vidnet om at maten smakte. En vittig og humorfyllt «Fjortendagerspost» ved redaktøren Ignaz Fiala satte stemningen 100 pct. op. De obligate takke- og belønningstaler blev fremsagt og muntre bordleker samt oplesning av diktforn bragte humøret ennu noen grader op. Gang rundt jule-treet og dans kortet resten av kvelden, hvorefter man slut-tet den hyggelige fest med avsyngelsen av «Delig er jorden».

E. M. O.

Stabekk. Søndag 10. jan. avholdtes menighetens julefest, som blev meget vellykket. Vårt lille foreningslokale, som var festlig pyntet med grønt og mange lys, blev fuldt til siste plass. Pater Rommelse ønsket alle hjertelig velkommen og fremhevet at vi var kommet sammen for å være glade. Denne glede manglet ikke hele aftenen. Vi har feiret festen i all enkelhet med lek og sang og gang rundt jule-treet. Såvel små som store bragte oss skønne dikt, deklamasjon, sang og små sketscher: og til sist kom jule-nissen med sine poser til stor glede for barna. Pater Malsch holdt en morsom tale ved bordet. Bevertningen vor god som vanlig. — Vi takker hjertelig alle, som har villet yde sitt bidrag for å gjøre julefesten hos oss så hyggelig.

R.

Hamar. Den årlige julefest gikk av stabeln lørdag 2. jan. 1937. Det er en begivenhet som vi her i St. Torfinns menighet ser frem til med lengsel. De siste minutter før

kl. 17 gikk en stadig strøm mot ett felles mål — Avholdslokalet, som var vakkert dekoret og julegranen strålte i all sin glans omkap med de mange både små og store barneøine. — Sognepresten, pater Alby ønsket velkommen og redegjorde for aftenens program, som desværre grunnet sykdom måtte omlegges i siste liten. Ett skuespil «De hellige tre konger», som der i flere uker var lagt et stort arbeide på, måtte sløfes da flere av de små skuespillere var syke; men vi blev trøstet med at stykket skulde bli opført senere, og så har vi igjen noe å glede oss til. En liten sketsch, «Ved krybben» blev fremvist, og de optrædende små sang «Adeste fideles» vakkert og stemningsfullt. Så blev det gang rundt jule-treet og de gamle kjente julehymner klang så det ljomet til frk. Scarres akk. ved pianoet. Søstrene som bestandig arrangerer denne fest for oss, hadde sørget for alt på en glimrende måte. Rundt bordet blev vi benket 2 ganger, barna i et rum for sig, og mat og drikke, frukt og knask forsvandt smått om senn. Oplesning fikk vi ett par gange av en av menighetens menn og 2 småpiker gledet oss med sin vakre sang. Atter sang og lek en stund, og en stor meis full av julegaver blev utdelt, og vi fikk alle både tilstedeværende og de med forfall både morsomme og nyttige ting alt eftersom hvor heldig vi var. Avslutning med bønn i kapellet ved 22 tiden.

Ennu en stor begivenhet har vi hatt på Hamar. Hellige tre Kongers dag, søndag 10. januar var hs. høiærværdighet biskop Manger her og fermet 2 gutter og en voksen, — fadder var hr Borchgrevink.

Ved aftenandagten holdt pater Alby en fint formet preken om de hellige tre konger. Efter andagten begav vi oss til forsamlingslokalet, som var pyntet til fest, og fest blev det i ordets virkelige betydning. Vår biskop er nok også en festens mann, som bidrog sitt til den gode stemning hele kvellen. Leder for ungdomsforeningens sangavdeling var peré Becheaux, og han var jo som skapt for denne stilling. Alle hans forslag blev enstemmig vedtatt — uten debatt. Utover kvellen blev det vekslet med utmerket bevertning og sang. Rett som det var lod der klirr mot gles og de mange taler høstet stor fagnad. Både biskopen, sognepresten og 4 av menighetens menn oplod sin røst for å hylde dagens begivenheter, det lenge ventede besøk og alt ellers som står i forbindelse med en slik dag. Til monsignore Kjelstrup blev sendt en nyttårshilsen, undertegnet av samtlige tilstede. Den begivenhetsrike dag sluttet kl. 22,30 med res 29 i «Helg og Heim».

P. S.

Molde. Jo jeg kan hilse og si, at vi lever og har det bra. Onsdag 6te og torsdag 7de januar feiret vi julefest i prestegården. Vi nøier oss ikke bare med en dag. Jeg var hindret å være på festen første dag. Men jeg hørte av nogen som var der, at det var særlig hyggelig og det betviler jeg ikke, for de sluttet ikke før kl. 12. Torsdag 7de januar møttes vi i vårt kjære kapell til andakt kl. 6. Etterpå møttes vi på — festlokalet kan jeg ikke si, for alle rum i prestegården stod oss til rådighet. Mgr. Witte åpnet festen med en liten tale om julens betydning, samt ønsket oss alle velkommen. Så dannet vi ring om jule-treet. «Stille natt» blev først sunget, etterpå mange andre julesanger. En kraftig ringning på døren . . . alle barna i kor «Julenissen», ja det er julenissen. Endelig kom julenissen inn. Skrekk og glede blandet sig. Jeg er viss på, hvis det ikke har vært for gavernes skyld, hadde ikke en av barna votet sig frem for å hilse på ham. Så blev vi buden til bords. Og jamen smakte det både barna og oss voksne. Smørbrød, kåker og frukt manglet det ikke av noe. Vi var alle i strålende feststemning. Tiden fløi. Kl. 11½ sluttet vi, men vi hadde alle lyst å bli meget lenger, men vi måtte jo ta hensyn til dem som hadde festet aftningen forud. Tilslutt, et godt nyttår ønskes dere alle fra Molde menighet.

Askepott.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri